

Bergmálid

blad. Laugardaginn, 10. nóvember.

1894.

Inngangur.

Í fyrra vetur nálegt febr. byrjum, komst það á tal milli Þorgsteins sál. Jónssonar og nokk-
urra manna hér í Eyra-á, að stofna fjelag, sem hefti það fyrir
markt og mið, jafnframt því að
skemmta mönnum, að efa meiri
á að koma skemmtiga fram á al-
mannafundum, halda vatur o.s.f.
Fjelagid var svo stofnað þ.
16. febr. (1894) og gefit nafnið
„Sautalid“ en brátt heyrðist, að það
vori kallað ymsum önnurum íttífa,
andvitad til þess að gjöra sem minnst
úr þessari sanlausu viðleitni stofn-
endanna; en þrátt fyrir það þetta
og ymsleyst annad, sem gjört var til
þess að óvirða fjelagid og eyða því,
kreindist þó lífið í því óvannalega
leugi, því eins og kemur til, hafa
flest fjelög lifað hér á þessum stutta
stund.

Af því að hér er því ómögulegt
að halda fjelögum við umfnumar-
línum, væri „Sautalid“ að halda
að halda fundi í sumum; hjeldu
þá ymsis að efi þess vori á enda
rumm og taldur það létinn skada;

en með vörnum þess fjelagid
niðt fjör og hefur mi áform ad
gefa ut skrifad blad, sem það
er lagt til ad verði ad fjelags-
mönnum og öðrum til gagns og
skemmtunar. Reglur fyrir úp-
gáfu bladdis eru þessar laugar og
laupyrktar á fundi fjelagsins og
er þy helgað atviti þeirra komu
þy fyrir almenningsþjóvir.

1. gr. „Bladid heitir „Bergmálid“ og kemur
fjelagid „Sautalid“ er útgáfu þess.

2. gr. Fjelagid heyr einu fjelagsmanni
til ad vera ritgjörð bladdis og
skal hann hafa ábyrgð á blöðum.

3. gr. Bladid skal koma út einu sinni
í hvorjum hálfum mánuði, ein örk
á störf.

4. gr. Ekkert ósamlegt sta meitandi fyrir
einstakna manni má fj birtast í
blöðum, þvert á móti þy tilgangur
þess, ad virða fofandi og skemmtandi
ritgjörðir; ritgjörðir, sem þyftu nauð-
synja-mal er smetta sjerfarklagu þetta
þyft, benda með höfuð á gallana
og gefa ráð við þeim.

5. gr. Ritgjörðir frá ubanfjeldagsmönnum
má taka í blöð; þó skulu þess yms
fyrir ritgjörðum fjelagsmanna*.

6. gr. Fjelagid í heild sinni er stult ad
sjá um ad noyar ritgjörðir fáið í
blöð og hvers einstakur fjelagsmaður

* Á fundi fjel. 5. þ. m. var niðt; gefit í sjálfvöld ad breyta
dalitid ut af þessari reglu af honum þótti þótt á þess.

er skyldur til að styrkja það eftir megni.

7. gr. Blaðið skal lesa upp á næsta fundi, sem fjelagitt heldur eftir að blaðið er ritað; síðan má lána það borgunarlaust hoxjum þeim utafjellagsmanni, sem sendir því ritgjörðir sta styrkir það á einhverri hátt.

8. gr. Allar ritgjörðir til blaðsins skal senda ritgjörðum, með sveiflegri beiðni um að láta þær birtast í blaðinu og skal hann halda nöfnun höfundanna leyndum, ef þess er óskað, nema hann sjé hinn ur til að birta þær.

9. gr. Fyrir um einu borgar ^{fjela gíð} blaðinu erker fyrir ritun á blaðinu, en pappír leggur það til "....."

Blaðið birtist því hér í fyrsta tinnu og heitast, sem sagt, "Bergsmál".

Fjelagitt valdi blaðinu þetta nafn á þeirri von að það yrði Bergsmál af öllum góða, gagnlegu, fróðlegu og skemmtilegu og fast þy erki um, ef það nái þá tilgangi sínum, er allir, bæði fjelagsmenn og aðrir hér nálægt, gjöra sitt itasta til með fjöri og fylgi að halda því við, með góðum ritgjörðum og skemmtisögnum. Utgáfa blaðsins hlýtur þá og að vera niðr þarfleg og fyrir tani.

Jeg, sem hef víðkosum ritgjörðir blaðsins óska og vona, að hver og einn, sem finnur að hann á einhverri hátt geti styrkt blaðið, leggi því til sitt og hræpta, eftir því sem ástæður hans samant leyfa.

Reynyglan hefur margoft sýnt sig sáinnad, að blót, sem stofnuð hafa verið í línum tilgæggi og þetta, hafa á margan hátt gjört gagn: orðir til manna:

mar, fróðleins og skemmtunar; þau hafa glett bestarfrýsu og mannaþunngun hjá ungum mömum og gefid þeim kost á að láta skotavin sínar á ymsum heitum apinberlega í ljósi, sem þeir amars munda mástke hafa látið ógjört. Þau hafa, jafnvel fæmur on þreududu blóðinu, varid eftir-lest á ymsu, er sjerstaklega hefur smert hjerót þau, er þau hafa átt heima í: bent með álvara, en þó stillingu, á gallana og gefid eft góð vót við þeim: Þau hafa varid máls á ymsu, sem áur hefur legid í dái og hvast meum til að endurovise það, sem fallid hefur fyrir ódugnad og slóðakap ymsu manna. Jeg allast til að þetta verði meðal annars, í tefna, "Bergsmálsins".

Það er ekki hægt með fáum orðum að lýsa því, hvað taona loyud blót geta verið þarfleg, skemmtileg og nauðsynleg, ef vel er á haldi; það sjerst eraki fjör er þau eru til tekinn til starfa og eraki mástke fjör er þau eru búinn að starfa allleugi. En til þess þau gjörir séu með gagn, þurfa þeir, sem í þau rita, að vera líprir samfarar meum; meum, sem erki einungis hugsa um að "vera með" í öllu þarflegu og mytömm, heldur og að vera þarf, samstíð í flokki.

Fjör nokkrum árum gáfu þeir bróðurinn bórsalífudmundót. og br. Tóleifur Þorhardson ítt blót, sem "Reynir" het og nokkrum sínum gaf Þjarnisál. bróðir míum ítt "Frannar" og loks gaf þy ítt "Kveldiell": tvo vesur. Það er óhætt að segja, að all blótin voru (hvert fyrir sig) auðg góð meðan þau voru við líði; en - af hverju höttu þau að koma ítt? Hjer er erki kunnugt um ors árin ar manna ^{af} þeir er smertir hit líðastuefudla það hötti einungis vegna þess, að ritgjörðir fængust erki í það. Sumir þeirra manna, sem lofad höftu að styrkja blaðið og höttu níg síma með í fyrstunni til að gefa það út,

skáust algjörlega úr leik og gefu
omkost af leudi ræna, hvortust
árit, sem blóðid getur hjer und;
það var að einu einstökum mön-
num að þakka, að þú gat haldið
því í fram: þú veður og minnst
þú þeirra manna, með innlegu
þannaloti, fyrir margar og góðar
viðgjörðir og vona, að þeir sýni
nær og ádurlefuð fjelagi þau
velvilðarvott ú, að styrkja einu
þetta blát. —

Þú hefi þá árangur að geta glatt
lesendur þessa blads á því, að þú er
þegar búinn að fá loforðin þín
góðs viðgjörð frá míkil hefnum,
ungum og velmenntum fram-
farumanni og hefi von um að þessi
arnir í Hreppnum og Túngumum
máttu þess hjálplegir úr einu og öðru,
þaðan hvar, "Kveldið" heitum marg-
ur góðar leitum, meðan hjer var.

Að endingu óska þú, hátt-
virtu lesendur, hvort þú blóðid
væður langlíft, sta enni, þá ávinnu
það þjer heylli yðar og yðar fjúist
jafu ljúft séu þess að styrkja
það í vöð og vetti.

Vindsingarfullt!
Jóhanna

Hitt og þetta

Hjóna á dögunum kom til mín móður
afsa úr Hreppnum, sem Ánni het, og gisti
hjá mér; svo stóta, að sama kveldið var einu
hjá mér móður af nokkuð, sem var að vasa, því
þú hafði lánað honum vefstól. Þeir Ánni og
vefarinn, sem Þjarni het, höfðu fyrir um-

um tuttugu árum vott lagsmann úti Hófn og
þessu þvi að "þóttu þá". Þvítt kúluðu
þeir um margt þá, er á döga þvíttu hafði drifið
á þeim tímum (um sjöferrdivinar og aflabroðin
þá), en síðan um ymistlegt er vit þess
þvott sítan og lökð um hitt og þetta er
ú gjörvott, einhaulega hjer á Bankanum,
njer þótti vandat þeirra allskemmileg
og hefi því þess að njer að senda, "Þessu málinu"
dálétis á þess af því.

Ánni: "Mútt er ummunnur: Þvítt Bankanum vinnu
sta fyrir árum 17-18 árum að þú kom hjer sínuast
þegar þú flétti mig úr Hófn um sendi á Nesið;
njer var samalega þvottu á að þú þanna þessu gætu
og þessu njer í þvott þegar þú fléttu austi? Þessu
að enni stóðli léta langt um þessu þvott þvottu
gömlu kúningjanna hjóna. Þú þessu að því vottu
þessu að léta og stóðli svo sem á vottu þessu
þvott, en njer var sagt, að því vottu, "leus" einu og því
vottu; því held þú gjörvott þvott leuslegt einu og öðru
þvottu á Bankanum; því þessu enni þessu málinu
í þessu og þá held þú máttu geti sagt að því þessu þessu
þvottu þvottu málinu, málinu því sem var; þvottu
að vottu þessu á þvottu þessu málinu."

Þjarni: "Ója, þú þessu þessu þvottu málinu, eja lof þvottu,
og hefi alþessu að gjöra, en enni veit þú úr þvottu
á stóðli manna þvottu yfir þvottu enni svo glóvottu
þvottu þvottu góðu aflabroð og þvottu þvottu þvottu á
innlendur og útlendur vottu. Þvottu enni þvottu,
sem þvottu úti á þvottu einu þvottu þvottu og málinu en
þvottu enni þvottu og þvottu málinu vottu þvottu
þvottu þvottu þvottu þvottu þvottu."

Á: "Já - en, þvottu málinu" þvottu veit að þvottu vottu
mútt einu og vottu er; þvottu er vottu að ein 11-12
þvottu þvottu þvottu þvottu; einhottu þvottu þvottu
þvottu þvottu vottu veit að þvottu og þvottu þvottu

Þjarni: "Já, sattu er þvottu, að mútt er vinnu, en þvottu enni
"margu þvottu málinu einu þvottu" og þvottu þvottu
er vottu þvottu af vottu málinu, og þvottu þvottu
léttu á þvottu þvottu, að málinu þvottu þvottu, sem enni

